

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

לפני כבוד השופטת הבכירה, נאוה ברורמן

שגב ישראל אפריאט

התובע:

בעצמו

נגד

1. תאגיד השידור הישראלי
2. רועי ינובסקי
3. דניאל אלעזר

הנתבעים:

ב"כ: עו"ד ט. ליבליך ועו"ד מיה כץ

פסק דין

מונחת בפניי תביעה כספית על סך של 144,000 ₪, שעניינה בלשון הרע, ולשיטת התובע, מדובר בשלושה פרסומים בניגוד לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: "החוק").

רקע:

1. התובע, מר שגב ישראל אפריאט (להלן: "התובע") מגדיר את עצמו כפעיל חברתי, ובין היתר מתאר בכתב תביעתו, כי במשך שנים נאבק בהונאות ה"פירמידה", הונאות "פונזי" והונאות נוספות (להלן: "ההונאה" ו/או "ההונאות").

התובע הגיש תביעתו כנגד שלושת הנתבעים (להלן: "הנתבעים").

נתבע 1, הינו תאגיד השידור הציבורי (להלן: "התאגיד").

נתבע 2, הינו מר רועי ינובסקי (להלן: "ינובסקי"), עורך המהדורה המרכזית בתאגיד.

נתבע 3, מר דניאל אלעזר (להלן: "אלעזר"), הינו עיתונאי.

2. לתובע עמוד "פייסבוק" שבבעלותו בשם: "עוצרים את נוכלות הפירמידות" (להלן: "הפייסבוק של התובע").

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

3. על מנת לסבר את האוזן, פורסמה על ידי הנתבעים כתבה (להלן: **"הכתבה"**) בחודש יוני 2021 שעסקה בחברה בשם **"אמוזה"** (להלן: **"אמוזה"**), השייכת לשני ידועני רשת: דניס צירקוב ומישל טרוני, וכן קיים שותף שלישי בשם אריאל אהרוני (להלן: **"דניס"**; **"מישל"**; **"אריאל"**; **"השלושה"** בהתאמה). כותרת הכתבה: **"הצד האפל של דניס ומישל: מיליונים שנעלמו וצעירים שאיבדו את כספם"**.

הכתבה כללה שני חלקים, ששודרו יום אחרי יום. החלק הראשון של הכתבה (להלן: **"החלק הראשון"** ו/או **"התחקיר הראשון"**) פורסם ביום 29.06.2021, ובו התובע לא אוזכר כלל. החלק השני של הכתבה (להלן: **"החלק השני"** ו/או **"התחקיר השני"**) פורסם ביום 30.06.2021 והתובע מוזכר בו משך שתי דקות בלבד.

4. **כעולה מכתב התביעה**, בתמצית, מגולל התובע, כי הוא פעיל ב"פייסבוק", ושבחודש אוגוסט 2020, ביקשו ממנו עוקבי העמוד, לבדוק חברה בשם **"אמוזה"**. הבדיקה נתבקשה, לאור חשדות בדבר פעילותה של **"אמוזה"**.

התובע מתאר, שבעקבות הבדיקה נוצרו קשרי ידידות עם השלושה.

ועוד, מספר התובע, כי לאחר שפרסם ב"פייסבוק", כי הוא מחפש לרכוש מחשב יד שנייה, העניקו לו השלושה, כמתנת יום הולדת מאוחרת, מחשב מסוג "לפטופ".

יתרה מכך, מוסיף, שבחודש דצמבר 2020, עלה הרעיון, שהתובע יקדם את ספרו בשם **"תאמין לי אל תאמין לאף אחד"**, באמצעות **"אמוזה"**. הרעיון הובא בפני חברי הקבוצה ב"פייסבוק", והדבר ירד מהפרק.

התובע, ממשיך ומתאר, כי בחודש מרץ 2021, התרחש **"פיצוץ"**, כהגדרתו, על רקע עסקי, בין אמוזה לבין חברה בשם **"פאפא דיגיטל"** (להלן: **"פאפא דיגיטל"**), ולבין המנכ"ל של זו האחרונה, שהינו מר רפאל סבן (להלן: **"סבן"**). לטענתו, הגיע לאמוזה, כדי לסייע לה בניחול המשבר.

להשלמת התמונה, התובע היה בקשר עם עו"ד אהב כהן (להלן: **"עו"ד כהן"**), שעמו נהג להתייעץ. כמו כן, העיד התובע, כי עבד אצל עו"ד כהן, תמורת שכר (עמ' 46).

5. התובע שם יתנו בשלושה פרסומים (להלן: **"הפרסומים"**), שלשיטתו, הם מהווים לשון הרע.

הפרסום הראשון (להלן: **"הפרסום הראשון"**), שהינו החלק השני של התחקיר. לשיטת התובע, הינו **"הפרסום הפוגע הראשון"**.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

בדקה ה- 8:22 של התחקיר, החלה הכתבה לעסוק בתובע, והתובע הוצג כמי שקיבל מתנות מ"אמוזה", שכנראה נטל שוחד, וזאת, כפי הנראה, מאחר ולתובע חובות בהוצאה לפועל. לשיטת התובע, הוא הוצג ככזה שמחד, הוא נלחם בנוכלים, ומאידך הוא נוכל בעצמו.

הפרסום השני (להלן: "**הפרסום השני**") – ביום 30.06.2021 בערב, היה פרסום נוסף בעמוד ה"פייסבוק" של התאגיד. לטענת התובע, הוא הוצג כ"**חושף הנוכלים**", באופן המקניט את התובע.

הפרסום השלישי (להלן: "**הפרסום השלישי**"), פרסום בו פרסם אלעזר בעמוד ה"טוויטר" שלו, כי התובע "**שקרן**".

6. לטענת התובע, מדובר בפרסומים מכפישים, שבמסגרתם הוצג התובע כמי שנטל שוחד מ"אמוזה"; שהוא "עובד עם בעלי החברה"; שהוא "מקבל מתנות ממנה"; ש"אמוזה" מקדמת בעבורו את הספר שכתב, ושלמעשה הכשיר שרץ מטעמים אישיים. גם בפרסום שעשה התאגיד בעמוד ה"פייסבוק" שלו, הבליט את התובע, ורמז על מי ש"עבר צד".

7. לאור האמור, עותר התובע לסעד כספי, ובנוסף מבקש להורות לנתבעים לפרסם תיקון והכחשה, בהתאם לסעיף 9(ב) לחוק.

8. **הנתבעים, במסגרת כתב הגנתם**, העלו טענות מקדמיות, טענו להעדר יריבות ולהעדר עילה.

לשיטתם, התחקיר הראשון לא מזכיר כלל את התובע, ואילו התחקיר השני, מזכיר את התובע באופן אגבי, במשך כשתי דקות בלבד. קרי, מדובר בחלק שולי מהפרסום, שגם אינו עולה כדי לשון הרע.

הנתבעים טוענים, כי פרסמו דברי אמת, ואינם אחראים ל"נרטיב" שחש התובע בליבו מצפייה בפרסומים ומאופן עריכתם, שהרי מדובר "במרחב הנשימה" הלגיטימי.

טרם התחקיר, הייתה פנייה לתובע לקבלת תגובתו לפני הפרסום.

יתרה מכך, התובע לא מפנה לאף אמירה ספציפית בפרסומים, שיש בהם כדי להוות לשון הרע. הטענות שמעלה התובע, למשל שקיבל "מתנות" ולא "מתנה"; שהתובע הינו עובד ב"אמוזה", מבלי לציין שעושה זאת בהתנדבות, הינן טענות שהן בבחינת זוטי דברים.

מכל מקום, הנתבעים הביעו ביקורת לגיטימית על פעילותה של "אמוזה", וכלל לא עסקו בתובע, או קישרו אותו לפעילותה והונאתה של "אמוזה".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

הפרסומים מושא התביעה, אינם מהווים לשון הרע; הפרסומים עוסקים בעניין ציבורי; הפרסומים מהווים הבעת דעה על התנהגות התובע בקשר לעניין ציבורי; הפרסומים נעשו בתום לב; עומדת הגנת אמת בפרסום; הגנת העיתונאות האחראית.

לחילופין, יטענו הנתבעים, כי עומדות להם ההקלות מכוח סעיפים 19(1), 19(3) לחוק. סעיף 19(1) לחוק, התבססות על מקור אחר; סעיף 19(3) לחוק, אמונה מוחלטת בפרסום.

9. השאלות המרכזיות הדורשות הכרעה – האם הפרסומים מושא ההליך מהווים לשון הרע; ככל שהתשובה לכך הינה חיוביות, האם עומדות לנתבעים ההגנות הקבועות בחוק; ככל שלא עומדות ההגנות, מהו הפיצוי הראוי, אם בכלל.

על שאלות אלה ואחרות אדון בהמשך.

אקדים ואומר, שלאחר ששמעתי את טענות הצדדים, שמעתי את העדויות, עיינתי בראיות, ובכל אשר הובא בפני, הגעתי לכלל מסקנה לקבל את התביעה בחלקה.

10. במסגרת ההליך, הוגשו תצהירי עדות ראשית מטעם הצדדים, הראיות, נשמעו העדויות, והצדדים סיכמו את טענותיהם בכתב.

מטעם התובע, העיד הוא עצמו;

מטעם הנתבעים העיד אלעזר;

עיקרי טענות התובע בסיכומיו

11. התביעה יסודה בשלושה פרסומים. בפרסום הראשון, הוצג התובע כמי שבעבור בצע כסף ומתנות מעל באמון עוקביו, ופרסם חוות-דעת חיובית בעניין "אמוזה". פרסום לשון הרע זה, הינו יציר של "פרסום מרומז", כמשמעו בסעיף 3 לחוק. הנתבעים ביקשו להציג, שהפרסום נגד התובע הינו "אזוטרי". ברם, לתובע הוקדש פרק שלם בפרסום, על פני מעלה משתי דקות שידור.

בפרסום השני, הוצג התובע, כ"חושף נוכלים", וזאת במרכאות כפולות. המרכאות הכפולות, משמען ללעוג לתובע, ולהציגו כההפך הגמור מכך.

בפרסום השלישי, פרסם אלעזר ברשת "איקס", לשעבר "טוויטר", כי התובע הינו "שקרן".

12. לנתבעים לא עומדות ההגנות על פי החוק. יודגש, אין זה משנה מה הרגיש התובע נוכח הפרסום, ומה התכוונו הנתבעים, אלא איך פירש זאת האדם הסביר האובייקטיבי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

13. הגנת "אמת בפרסום" דורשת הצטברותם של שני רכיבים: שהדבר יהיה אמת, ושלדבר יהיה עניין ציבורי. התובע אינו חולק על העניין הציבורי, עם זאת, הפרסום אינו אמת.

הדין קובע, כי מקום בו מיוחסים לאדם עבירות, או חשד לעבירות פליליות, הרי שמדובר בלשון הרע ברף הגבוה. כאשר נטענת טענה, אף אם במרומז, המייחסת למושא הפרסום חשדות ו/או ביצוען של עבירות פליליות, יש לעמוד בנטל ראיה מוגבר. בענייננו, לא הוצגו ראיות ברף הנדרש.

הנתבעים טענו, כי התובע "עובד עם הבעלים", אולם מדובר בתובע שפעל ללא כל שכר.

השיחה שניהל אלעזר עם עו"ד כהן, התקיימה לאחר שידור הכתבה, ולא לפניו, כך שאין נפקות בבחינת "אמת לשעתה", או אמת בכלל.

הנתבעים לא הציגו ראיה אחת שתעמוד להם בכדי לבסס את הגנת "אמת בפרסום", כל שהציגו עדות סברה ועדות מפי השמועה.

14. לעניין הגנת תום הלב, מכוח סעיף 15 לחוק, ובמרומז הנתבעים הציגו את סעיף 15(2) לחוק, וטענו, כי הייתה להם חובה חוקית ומוסרית. כמו כן, הציגו את סעיף 15(4) לחוק כ"הבעת דעה". התובע גורס, שהגנה זו תואיל לנתבע בעת הבעת דעה, ולא בעת העלאת טענות עובדתיות בלתי מבוססות. הנתבעים הציגו את התובע, כמי שקבלת ההחלטות שלו היטשטשה, כי יש לו חובות בהוצאה לפועל.

15. הנתבעים טענו להקלות שבדין, אולם לא ביססו את הפרסום מפי מקור אחר, שהרי הפרסום הוא תוצר של מסקנות של אלעזר; הגם, שהנתבעים לא האמינו בפרסום, ופעלו במזיד. יצוין גם, שאלעזר הינו חבר של סבן.

16. תגובת התובע נערכה על ידי אלעזר, והוצגה באופן "מבושל", עד כדי הוצאה של דברי התובע מהקשרם. אלעזר "בישל" את שיחת הטלפון עם התובע, ושידר אותה.

17. שיעור הנזק – התובע מגולל את מצבו הנפשי הקשה, ולשיטתו, הנתבעים אישרו שמעל מיליון איש צפו בכתבה. לאור הכתבה, מאות עוקבים בעמוד נטשו, וגם הצטרפו אלף עוקבים חדשים שקיללו והכפישו את התובע. לטענתו, הוא סובל מסיוטים, גם כיום, מהכתבה.

התובע מדגיש, כי לא נטל שוחד מ"אמוזה" ומפנה לנספח 63 לתצהיר הנתבעים.

אין עסקינן ב"עיתונאות אחראית". אלעזר יעשה הכל בשביל רייטינג.

לאור האמור, ראוי שבית המשפט יפסוק על דרך האומדנא, ויחייב את הנתבעים בפיצוי גבוה, נוכח החומרה שבהתנהלותם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

עיקרי טענות הנתבעים בסיכומיהם

18. **בפרסום הראשון**, התובע מוזכר משך שתי דקות בלבד.

אזכורו של התובע היה קשור להמלצה חיובית שהעניק לפעילותה של "אמוזה", במסגרת פוסט שפרסם בעמוד ה"פייסבוק" שבבעלותו. בפרסום זה הובאו עובדות אמת, הן בנוגע ליחסים שנקרמו בין דניס ומישל לבין התובע, והן לגבי מעשיו של התובע. מכל מקום, הפרסום מזכיר את התובע באופן אגבי, במשך כשתי דקות בלבד.

19. לא ניתן למצוא בכל כתבי הטענות של התובע ובמסמכים שהוגשו, פנייה אחת למילים מסוימות, המהוות לשון הרע. התביעה נשענת על פרשנותו הסובייקטיבית של התובע.

20. **"הגנת 'אמת הפרסום'"** - הפרסום הוכח כאמת, הוא אינו מבזה או משפיל את התובע, ובוודאי לא עולה מהפרסום שהתובע נטל שוחד. התובע הכשיר את "אמוזה" בעמוד ה"פייסבוק" שלו; התובע החל לעבוד כיועץ אסטרטגי ב"אמוזה"; התובע מסתובב במשרדי "אמוזה"; התובע קיים יחסים חבריים עם בעליה; התובע קיבל מדניס ומישל מחשב; דניס ומישל אמורים לקדם את ספרו של התובע; התובע עבד אצל עו"ד כהן שייצג את "אמוזה", וקיבל ממנו תשלום ב"שחור"; התובע נמצא בחובות של כחצי מיליון ₪ בהוצאה לפועל. כל אלו הם דברי אמת, אינם מבזים, משפילים, או פוגעים בתובע. התובע אישר בחקירתו שדניס ומישל הטעו אותו, ומשכך חזר בו מהמלצתו ופרסם, כי "אמוזה" היא הונאה.

התובע סבור שהפרשנות המתבקשת של הצופה הסביר מהפרסום היא, כי הוא "לקח שוחד" בתמורה לפרסום מחמיא. אלא, שהדברים כאמור לא נאמרו על ידי הנתבעים. התובע מפנה לתגובות שונות של אנשים, בכדי ללמד מה הבין הציבור, אינה רלוונטית. הפרסום מעלה תהיות בנוגע להתנהלותם של דניס ומישל, שאולי אף ניצלו את התובע. לאחר הסכסוך בין התובע לדניס ומישל, שינה התובע את דעתו בנוגע ליושרתה של "אמוזה", והצהיר שהיא הונאת פירמידה.

21. מדובר באינטרס ציבורי בפרסום.

22. הנתבעים הוכיחו, שהבדיקה של התובע הייתה שטחית, תוך שהוא "מעלים עין". ישנה תמיהה לגבי הפרסום המחמיא של התובע על "אמוזה", תוך שהוא מודע לדרכי הפעולה הנכלוליות של דניס ומישל.

23. למעלה מן הצורך, מדובר גם **בהבעת דעה** על עובדות שהוכחו כאמת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

24. הפרסום מוגן בהגנת תום הלב – ההגנה לא נסתרה על ידי התובע. אלעזר תיאר חודשים של פעילות בדיקה, אימות ובירור על פעילותה העסקית של "אמוזה"; מתאר, כי שוחח עם משקיעים, עובדי חברה; ספקים; עבודת העיתונות האחראית הוכחה.

אלעזר תיאר, כי נתקל בעמוד ה"פייסבוק" של התובע. התובע אישר, כי בעקבות המלצתו על "אמוזה" בעמוד ה"פייסבוק" שלו, הושקעו מיליונים על ידי ציבור עוקביו. זו הסיבה, שאלעזר החליט לברר מה פשר ההמלצה, שיש בה הטעיית הציבור בנוגע לפעילותה של "אמוזה".

הבדיקות שערך התובע על "אמוזה" היו שטחיות. היה על התובע לפעול "ביתר זהירות". יוער גם, כי התובע התחמק מלהשיב בנוגע לטיב הבדיקה שערך.

ניתנה לתובע הזדמנות להתייחס לכל סוגיה וסוגיה, בין היתר גם לטיב הבדיקה שערך. טענות התובע, כי תגובתו הובאה באופן חלקי, וכי השיחה שקיים עם אלעזר "עוותה", אין בהן ממש.

25. הפרסום השני והפרסום השלישי אינם נחשבים לפרסום נוסף, ואין בהם לשון הרע.

26. הפרסום השני – פרסום זה הוא פרומו לכתבה, שם מכונה התובע תחת מירכאות כפולות כ"חושף נוכלים". כינויו "חושף נוכלים" תואם את התפקיד שהתובע העניק לעצמו, שהרי עמוד ה"פייסבוק" של התובע נקרא "עוצרים את הנוכלים". לפיכך, לא מדובר בלשון הרע. גם אם התובע היה מוכיח שהשימוש במירכאות נעשה כדי ללעוג לו, הרי שמדובר באמת שהוכחה – התובע אינו חושף נוכלים, אלא עובד עמם. הוכח שהפרסום חוסה תחנת הגנה 15(4) לחוק, ומדובר בהבעת דעה לגיטימית על התובע וקשריו עם "אמוזה".

מכל מקום, לא מדובר בפרסום נוסף, מדובר ב"פרומו" לפרסום הכתבה. הפרומו והכתבה פורסמו בצמידות.

27. הפרסום השלישי – התובע מלין, כי נקרא "שקרן", אך הרי שמדובר באמת.

אין לתת אמון בעדות התובע, ובטענותיו. התובע שיקר בעדותו, מה גם שהתובע העיד, כי הוא שיקר לאלעזר "מיליון פעמים".

לא הוכח, כי מודבר בפרסום לשון הרע, ולמעלה מכך, הפרסום הוא אמת, ופורסם בתום לב. לשם הזהירות, הפרסום לא גרם לתובע נזק. הגם, שהתובע לא מחזיק בשם טוב. מדובר בתובע שהורשע בפלילים, נוהג בזלזול כלפי רשויות המדינה, לרבות בבתי משפט.

28. יש להשית על התובע הוצאות משמעותיות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

עיקרי תשובת התובע בסיכומיו

29. בפרסום הראשון, אין מדובר בפרסום אגבי, הואיל והוקדש לתובע פרק שלם עם כותרת, ואף התאגיד הגדיל לעשות ופרסם בעמוד ה"פייסבוק" שלו, "פרומו", המכין את הצופה להתמקד בחלקו של התובע.
30. הנתבעים מסלפים את העובדות, ומתחמקים מהמסר שניסו להעביר בנוגע לתובע. אלעזר בעצמו מגיע למסקנה, שהתובע זנח את אמון הציבור לצרכי התעשרות.
31. הפרסום הראשון, הוא פרסום מרומז בעניינו של התובע, המהווה לשון הרע. נוכח מהות הפרסום, ההכנה אליו, והצגת התובע כ"שקרן", מדובר בפרסום מובהק, לפיו התובע נטל שוחד, ויש לראות בפרסום כפרסום לשון הרע.
32. הפרסומים השני, והשלישי, באו להעצים את הפרסום הראשון.
33. בקשר לטענה "אמת בפרסום". הגנה זו מוכחשת.
34. לעניין הגנת תום הלב, בדיקת התובע לא הוצגה כרשלנית, אלא כנטילת שוחד. אלעזר הציג את התובע, כנוטל שוחד, ושני הנתבעים האחרים שיתפו עמו פעולה.
35. עבודתו של התובע עם עו"ד כהן, לא קשורה ל"אמוזה".
36. עריכת תגובת התובע הציגה אותו בשידור, כמי שברח מספינה טובעת, בעוד שתגובתו של התובע בפועל, הדגישה, כי ניתוק קשריו עם בעלי "אמוזה" לא היה קשור לבדיקות או לטענות נגדה. משפט זה, הושמט "מטעמי זמן". ועוד, אלעזר "בישל" את שיחת הטלפון. התובע ניתק את השיחה לאחר הצקות רבות לעניין איומים בתביעות מטעם אלעזר, ברם הניתוק הודבק לשאלת הלפטופ. "בישול" השיחה היה חסר תום לב, ומכוון להציג את התובע כמי שקיבל את הלפטופ בתמורה לבדיקה, בנוסף לטענות הכספיות, שכולם מסקנות אלעזר, שלא גובו בראיה.
37. אלעזר הודה, כי התחקיר הציג את התובע, כמי שבשל שיקולים זרים הכשיר שרץ במפגיע.
38. הפרסומים השני והשלישי, הינם פרסומים נוספים, שנעשו בפלטפורמות שונות.
39. אלעזר הודה בהיקף הפרסום האטומי, והנזק הוא ברור מאוד. יבוקש להורות על פיצוי בדרך האומדנא, הוצאות עונשיות תיקון והכחשה כמבוקש.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

דין והכרעה

40. כפי שהובא בפתח הדברים, השאלות המרכזיות הדורשות הכרעה – האם הפרסומים מושא ההליך מהווים לשון הרע; ככל שהתשובה לכך הינה חיובית, האם עומדות לנתבעים ההגנות הקבועות בחוק; ככל שלא עומדות ההגנות, מהו הפיצוי הראוי, אם בכלל.

על שאלות אלה ואחרות אדון בהמשך.

כאמור, לאחר ששמעתי את טענות הצדדים, שמעתי את העדויות, עיינתי בראיות, ובכל אשר הובא בפני, הגעתי לכלל מסקנה לקבל את התביעה בחלקה.

המסגרת הנורמטיבית

41. סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, שכותרתו "לשון הרע מהי?" קובע:

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול -
(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
(3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;
(4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו;
בסעיף זה "אדם" - יחיד או תאגיד;
"מוגבלות" - לקות פיסית, נפשית או שכלית, לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית".

42. ללמדך, חוק איסור לשון הרע קובע, כי לשון הרע היא, בין היתר, פרסום דבר שעלול להשפיל אדם בעיני הבריות, או לבזות אדם בשל מעשים או תכונות המיוחסים לו, או העלול לפגוע במשרתו של אותו אדם, אם משרה ציבורית ואם אחרת, וכו', לפי המפורט בסעיף זה. הרציונאל המנחה בחוק איסור לשון הרע, הינו האיזון בין זכות היסוד לשמירה על שמו הטוב של האדם מחד, לבין זכות היסוד לחופש הביטוי, מאידך (ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ [פורסם בנבו] (להלן: "עניין הרציקוביץ")).

יחד עם זאת, יש לזכור כי חופש הביטוי אינו חופש הביזוי, והזכות להשמיע אינה הזכות להשפיל (ראה: רע"א 10520/03 איתמר בן גביר נ' אמנון דנקנר [פורסם בנבו] (להלן: "עניין בן גביר")):

"מקורותינו מציינים כי "לשון הרע הורגת" וכי "כל המלבין פני חבירו ברבים כאילו שופך דמים" (בבא מציעא, נח, ב [ג]), ואפילו סלח האדם שעליו הוצא לשון הרע, הריהו "בוער מבפנים".
נאמר במקורותינו כי "לא נחתם גזר-דין על אבותינו במדבר אלא על לשון הרע בלבד" (רמבם, דעות ד[ב])." (אזכורים אלה מתוך בג"צ 6126/94 סנש נ' רשות השידור ואח', פ"ד נג (3) 817, 832, מול האות "ד").

43. סעיף 2 לחוק איסור לשון הרע, קובע "פרסום מהו":

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21-07-42864 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

- "(א) פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.
(ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות:
(1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;
(2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות להגיע לאדם זולת הנפגע".

44. כב' השופטת פרוקציה בע"א 89/04 ד"ר יולי נודלמן נ' נתן שרנסקי ואח' [פורסם בנבו] (להלן: "עניין נודלמן"), הגדירה את השלבים, אשר על-פיהם יש לנתח "לשון הרע", ותוצאותיה:

שלב ראשון: את הביטוי יש לפרש בהקשר אובייקטיבי, ולשאוב ממנו את המשמעות העולה ממנו, על-פי אמות מידה של "האדם הסביר". הפרשנות נשענת על המובן הפשוט של הדברים, ועל האמור "בין השורות".

שלב שני: האם משמעות הדברים על-פי "האדם הסביר", אלה מהווים "לשון הרע", בהתאם לסעיף 1 לחוק, והאם מתקיים "פרסום" על-פי מבחני סעיף 2 לחוק.

שלב שלישי: בחינת ההגנות השונות בהתאם לחוק.

שלב רביעי: אם האמירה ממלאת את שלושת התנאים, כאמור, אז יש לבחון את שאלת הסעדים.

45. הפסיקה מורה, כי המבחן לקיומה של לשון הרע הוא **מבחן אובייקטיבי**, המוכרע על פי המשמעות שאנשים סבירים היו מייחסים לפרסום. לפיכך, יש לפרש את הפרסום "בהתאם לנסיבות החיצוניות וללשון המשתמעת... יש לשלוף את פרשנותו הסבירה, ולברר האם מדובר בביטוי הגורם להשפלת אדם פלוני בעיני האדם הסביר" (עניין הרציקוביץ, פסקאות 9 ו-13).

ודוק - משמעות האמירה אינה תלויה בכוונת המפרסם, או באופן שבו הובן הפרסום על-ידי הנפגע. בית-המשפט צריך לבחון את משמעות המילים מושא התביעה כפי שהיו מובנים על-ידי הקורא/השומע סביר. נקבע בע"א 740/86 **תומרקין נ' העצני**, פ"ד מ"ג (2) עמ' 334, בעמ' 337 - 338, כדלקמן:

"ההלכה היא שאין חשיבות לשאלה מה היתה כוונתו של המפרסם מחד, ואין חשיבות לשאלה כיצד הבין את הדברים בפועל מי שקרא את הדברים, מאידך. המבחן הקובע הוא מהי, לדעת השופט היושב בדיון, המשמעות שקורא סביר היה מייחס למילים..."

לעניין זה ראה גם ע"א 723/74 הוצאת עיתון "הארץ" נ' חברת החשמל לישראל בע"מ, פ"ד לא 281, בעמ' 293 (להלן: "עניין הארץ"), שם נאמר כדלקמן:

"המבחן בדבר קיום לשון הרע לפי סעיף 1 איננו מתמצה בתחושת העלבון הסובייקטיבית של הפרט, עליו נסב הדיבור או הכתב המייחס לו דברים פוגעים, אלא יסודו אובייקטיבי, היינו מה השפעתם או זיקתם של דברי לשון הרע להערכה לה זוכה הפרט התובע בעיני הבריות..."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

איסור לשון הרע בא לעגן בחוק החירות את זכותו של כל אדם, כי הערכתו בעיני אחרים לא תיפגם ולא תיפגע על ידי הודעות כוזבות בגנותו..."

ומן הכלל אל הפרט:

46. התובע שם יתבונן בשלושה פרסומים –

הפרסום הראשון, בתחקיר השני שפורסם ביום 30.06.2021; שבדקה ה- 8:22 של התחקיר, החלה הכתבה לעסוק בתובע, והתובע הוצג כמי שקיבל מתנות מ"אמוזה". וזאת, כפי הנראה, מאחר ולתובע חובות בהוצאה לפועל. לשיטת התובע, הוא הוצג שמחד, הוא נלחם בנוכלים, ומאידך, הוא נוכל בעצמו.

הפרסום השני, ביום 30.06.2021 בערב, היה פרסום נוסף בעמוד ה"פייסבוק" של התאגיד. לטענת התובע, הוא הוצג כ"חושף הנוכלים", באופן המקניט את התובע.

הפרסום השלישי, פרסום אלעזר בעמוד ה"טוויטר" שלו, בין היתר, כי התובע "שקר".

מנגד, טוענים הנתבעים, כזכור, כי הפרסום הראשון אינו מהווה לשון הרע. הפרסום מזכיר את התובע למשך זמן קצר, באופן אגבי; עומדת לנתבעים הגנת אמת בפרסום; הגנת תום הלב; עיתונות אחראית; למעלה מן הצורך, מדובר בהבעת דעה.

לשיטתם, בנוגע לפרסום השני והפרסום השלישי, אלה אינם נחשבים לפרסום נוסף, ואין בהם לשון הרע, הגם שהפרסום השלישי הוא פרסום אמת;

בנוסף לאמור, טוענים, שהתובע לא מחזיק בשם טוב.

הפרסום הראשון

47. הפרסום הראשון, הינו במסגרת החלק השני של התחקיר שפורסם ביום 30.06.2021, בשלב מסוים רואים את התובע על המרקע. כמו כן באותו ההקשר היו כתוביות: "שיטת אמוזה – "זו לא הונאה, זה בדוק".

48. מפאת חשיבות הדברים, הנני להפנות לתחקיר (נספח 13 לתצהיר התובע):

"נציג: אתה מכיר את הקבוצה של ה- "עוצרים את הנוכלויות... את הנוכלות של הפירמידות? שגב אפריאט.

הנתבע 3: איך הוא הגיע אליכם?

נציג: הוא אה... התחיל לבדוק עלינו. אנשים רואים חברה שקמה לה, "בדוק הונאה", אז אריאל, מישל ודניס, אמרו לו "בוא, תבדוק אותנו".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

הנתבע 3: באמוזה ידעו שכדי להשתיק את כולם, יש אדם שצריך לגייס, על מנת לקבל את החותמת הרשמית שתעיד שהכל כשורה, ותסייע לאנשים נוספים להזרים כסף לחברה.

מישל טרוני: שגב ישראל אפריאט, הוא פרגן לנו שם בטירוף אחרי שסרק אותנו לעומק. באמת קיבלנו ציון עשר.

הנתבע 3: בקבוצת הפייסבוק, המזהירה מפני עוקצים אותה שגב מנהל, רבים החלו לכתוב נגד אמוזה. שגב יצא לביקורת בזק וחזר עם רשמים חד משמעיים.

"מבירור מעמיק שעשיתי בשבוע האחרון, אמוזה מספקת מכלול של מוצרים. בין היתר קורסים במגוון תחומים. מבחינת הונאת פונזי – לא יכול להתקיים הונאת פונזי בחברה. לאמוזה יש מוצר ולמוצר שלה יש ערך, המסקנה הסופית היא שמדובר בחברה לגיטימית.

זמן קצר לאחר שהכשיר את החברה, שגב שנתן בחובות של חצי מיליון שקלים בהוצאה לפועל, החל לעבוד לפתע עם בעלי אמוזה בתפקיד יועץ אסטרטגי. מסתובב דרך קבע במשרדים שלהם, מקבל מהם מתנות, והם אמורים לקדם בעבורו גם את הספר שכתב: "תאמין לי, אל תאמין לאף אחד".

תראה לי את הדו"ח של הרואה חשבון שקבע ש.. שההכנסות, שהפעילות של החברה..

שגב אפריאט: למה אני צריך להראות לך? מי אתה? כשאני הייתי במשרדים של אמוזה ונחשפתי לכל המסמכים אני חתמתי על NDA.

הנתבע 3: אתה מתחיל לייעץ להם, אתה מסתובב שם, אתה נהיה אחד משלהם.

שגב אפריאט: הם נתנו לי לפטופ אחד לשימוש האישי

הנתבע 3: בסדר. אני רק אומר עוד פעם.

הערה: צליל ניתוק.

(הדגשות לא במקור).

49. כאמור, לטענת התובע, פרסום זה מהווה לשון הרע, והינו יציר של "פרסום מרומז", כמשמעו בסעיף 3 לחוק.

מנגד, לטענת הנתבעים, התובע מוזכר שתי דקות בלבד, הפרסום מזכיר את התובע למשך זמן קצר, באופן אגבי. אזכורו של התובע נגע להמלצה חיובית שהעניק לפעילותה של "אמוזה", במסגרת פוסט שפרסם בעמוד ה"פייסבוק" שבעלותו. בפרסום זה, הובאו עובדות אמת, הן בנוגע ליחסים שנקמו בין דניס ומישל לבין התובע, והן לגבי מעשיו של התובע. וכן, לא ניתן למצוא פנייה אחת למילים מסוימות, המהוות כביכול לשון הרע. התביעה נשענת על פרשנותו הסובייקטיבית של התובע. למעלה מן הצורך, טוענים, כי מדובר בהבעת דעה על עובדות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

50. ביני לביני, בנוגע לפרסום זה צודק התובע, כי הוא הוצג באור שלילי. אין די בטענת הנתבעים, כי הפרסום מזכיר את התובע למשך זמן קצר, ואגבי, לשיטתם. שהרי, לטעמי, בפרסום ישנה רמיזה שהתובע "הכשיר" את החברה, ובתמורה לכך קיבל טובות הנאה. טובות ההנאה עליהן מפנה התחקיר הן: התובע שימש כיועץ אסטרטגי ל"אמוזה"; מסתובב דרך קבע במשרדי "אמוזה"; מקבל מהם מתנות; הם אמורים לקדם בעבורו את ספרו. ובמיוחד, שצוין, שהתובע נתון בחובות של כחצי מיליון ₪ בהוצאה לפועל. גם אם התובע שימש כיועץ אסטרטגי, הסתובב במשרדי אמוזה, קיבל לפטופ, וכו', אין בכך ללמד שהכשרת אמוזה נעשתה בשל אלה.

51. נכון הוא, שלא נעשה שימוש במילה "שוחד", התובע העיד: "... הם לא אמרו שגב לקח שוחד. אבל יש מה אתה אומר ויש איך אתה אומר, ואיך שהם הציגו את הדברים הם הציגו אותי כמי שלקח שוחד כדי להכשיר שרץ" (עמ' 41, שורות 10-12).

52. מעיון בפרסום, סבורה אני, שכל קורא סביר מתרשם, שהתובע "הכשיר" את אמוזה, ובתמורה לכך קיבל טובות הנאה אישיות. רוצה לומר – עושה הרושם בעיני האדם הסביר שהכשרת "אמוזה" על ידי התובע נבעה ממניעים אישיים פסולים של התובע, ובהקשר זה צודק התובע.

53. יוער, לא בכדי "זכה" התובע לתגובות שליליות (נספח 14 לתצהיר התובע), דבר המלמד שהכתבה יצרה תדמית שלילית לתובע, גם בקרב הצופים בכתבה, והתובע העיד על כך (עמ' 42, 24-33).

54. סעיף 3 בחוק קובע:

"אין נפקא מינה אם לשון הרע הובעה במישרין ובשלמות, או אם היא וההתייחסות לאדם הטוען שנפגע בה משתמעות מן הפרסום או מנסיבות חיצוניות, או מקצתן מזה ומקצתן מזה".

ללמדך - ההתייחסות לנפגע יכולה להיות גם כאשר אינה ישירה, אלא גם כאשר היא משתמעת מהנסיבות. בעניין זה, הנני להפנות, לע"א 8345/08 בן נתן נ' בכרי [פורסם בנבו]. שם נקבע, בין היתר:

"ההתייחסות לנפגע אינה חייבת להילמד במישרין מן הפרסום, אלא היא יכולה להשתמע ממנו או מנסיבות חיצוניות או משילוב של הדברים".

55. לאור האמור, ניתן לקבוע, כי יש בפרסום לשון הרע;

56. עם זאת, על פי החוק, לצד ההגנה על שם טוב, המשפט נתן ביטוי גם לערכים אחרים, ובמקרים מסוימים יצדיקו ערכים אלה מתן הגנה למפרסם לשון הרע. ההגנות הקבועות בחוק מפורטות בשלושה סעיפים – סעיף 13, סעיף 14 וסעיף 15, ולענייננו יפים סעיפים 14 ו- 15 לחוק.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

הגנת אמת בפרסום

57. הנתבעים העלו את טענת ההגנה "אמת בפרסום". בהגנה זו יש לבחון האם הפרסומים הם אמת, קרי – יש לערוך בדיקה עובדתית. הפרסום בכללותו צריך להתברר כאמיתי, על מנת שניתן יהא ליהנות מהגנה זו.

58. סעיף 14 קובע את הגנת "אמת הפרסום". ובלשון הסעיף –

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש".

הגנת סעיף 14 לחוק, בנויה משני יסודות מצטברים :

היסוד האחד – אמיתות הפרסום. מדובר ביסוד עובדתי בעיקרו.

היסוד השני – מידת העניין הציבורי שבאותו פרסום. מדובר בשאלה ערכית בעיקרה, המוכרעת על-ידי בית המשפט בהתאם למדיניותו השיפוטית, והיא האם קיימים לפרסום יתרונות חברתיים המצדיקים את פרסומו, למרות לשון הרע שבפרסום (שנהר, 215; "עניין הארץ", עמוד 299).

בדנ"א 7325/95 ידיעות אחרונות בע"מ ואח' נ' יוסף קראוס [פורסם בנבו], נקבע:

"... והדין הוא כי על מנת שפרסום יהיה מוגן עליו להיות אמת ונדרש כי יהיה בו עניין ציבורי. במסגרת זו, ראינו עד כמה מכביד הוא הנטל להוכיח את יסודותיה של הגנת האמת בפרסום".

בהגנה זו יש לבחון, האם הפרסומים הם אמת, ועל כן יש לערוך בדיקה עובדתית.

יובהר, ההגנה לא נשללת בשל אי הוכחת "פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש", אך ברור שהפרסום בכללותו צריך להתברר כאמיתי, על מנת ליהנות מההגנה הקבועה בסעיף 14 לחוק (ראה: ע"א 20727-09-20 ידיעות אחרונות בע"מ נ' אם תרצו – ציונות להיות או לחדול [פורסם בנבו]).

59. לענייננו - האם ניתן לומר כי בפרסום, ישנה התאמה למציאות? לטעמי, בכל הנוגע לכך, שהתובע שימש כיועץ אסטרטגי ל"אמוזה" (עמ' 17 שורות 7-8); שהתובע מסתובב דרך קבע במשרדי "אמוזה" (שם, שורה 7); שקיבל לפטופ במתנה. התובע אישר את קבלת הפטופ (עמ' 16, שורה 2); שהתובע היה בקשרי ידידות עם השלושה (עמ' 16); שהשלושה אמורים היו לקדם בעבור התובע את ספרו, אולם בסופו של דבר הרעיון לא מומש, אך הרעיון עלה; שהתובע נתון בחובות של כחצי מיליון ₪ בהוצאה לפועל; בהקשר זה התשובות בחלקן חיוביות. ברם, בין לזה ולבין הרמיזה, כי התובע קיבל "שוחד", הפער הוא גדול.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

בהקשר זה, הנתבעים טוענים לתמיהה לגבי הפרסום המחמיא של התובע על "אמוזה", תוך שהתובע מודע לדרכי הפעולה הנכלוליות של דניס ומישל.

ביני לבני, גם אם עלתה תמיהה באשר להמלצת התובע, ולרמת בדיקתו את "אמוזה", לא הוכח, כי התובע קיבל טובות הנאה ורק בתמורה לכך הכשיר את "אמוזה".

60. התובע גולל באריכות במסגרת חקירתו הנגדית, ולאחר מכן העיד, שגילה, שהוצגו בפניו מצגי שווא בעניינה של "אמוזה", ועל בסיס זה הכשיר את פעילותה של "אמוזה" (עמ' 14 לפרוטוקול, שורות 9-16).

61. אשר על כן, לא ניתן לומר, כי הרמיזה שבכתבה, הינה אמת.

עניין ציבורי משמעותי

62. בע"א 1104/00 דוד אפל נגד איילה חסון ואח' (פורסם בנבו, מיום 10.1.02) (להלן: "פסק דין אפל") נקבע:

"עניין ציבורי" ייחשב עניין שידיעתו ברבים רלוונטית להגשמת מטרה ציבורית או שיש לציבור תועלת בידיעה לגביו - אם לצורך גיבוש דעתו בעניינים ציבוריים ואם לשם שיפור אורחות חיו ... ברי כי לא ניתן לקבוע מראש אילו נושאים יהיו "עניין ציבורי", והדבר יבחן לגבי כל פרסום לגופו."

בדנ"פ 7383/08 יוסף אונגרפלד נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, מיום 11.7.11) נקבע:

"הגדרת המונחים 'דמויות ציבוריות' ו'עניינים ציבוריים' אינה משימה פשוטה נוכח מגוון המצבים העשויים להתעורר במציאות..."

"עניין ציבורי" ייחשב עניין שידיעתו ברבים רלוונטית להגשמת מטרה ציבורית או שיש לציבור תועלת בידיעה לגביו - אם לצורך גיבוש דעתו בעניינים ציבוריים ואם לשם שיפור אורחות חיו" (ע"א 1104/00 אפל נ' חסון, פ"ד נו(2) 607, 620-621 (2002), להלן: עניין אפל)."

63. בענייננו, דומה כי לא יכול להיות ספק, שתוכן הכתבה הינו רלוונטי לשם הגברת המודעות בקרב הציבור, בכל הנוגע להונאת הפירמידות, גם התובע הסכים לכך (סעיף 10 לסיכומי התובע). לפיכך, לטעמי, יש בפרסום הכתבה עניין ציבורי משמעותי, כפי שעוד יורחב בהמשך.

עם זאת, אין ברכיב "עניין ציבורי" די, שהרי עסקינן בשני רכיבים מצטברים. ומשנקבע, כי אין אמת בפרסום, קרי - שהתובע פעל מתוך כוונה ליהנות מטובות הנאה, אז הגנת אמת בפרסום אינה עומדת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

הגנת תום הלב

64. יצוין, הגנת תום לב יכולה לעמוד, גם כאשר מתברר, שהפרסום אינו אמת. עם זאת, כדי לחסות תחת הגנה זו, על הנתבעים להראות שמתקיימים תנאי הסעיף, המצדיקים קבלת הגנה (ראו: ע"א (ת"א) 20727-09-20 ידיעות אחרונות בע"מ נ' אם תרצו – ציונות להיות או לחדול (סעיף 14 (ג) לפסה"ד) [פורסם בנבו]).

כדי שנתבע "יזכה" להגנת תום הלב לפי סעיף 15 לחוק, עליו לעמוד בשני תנאים מצטברים:

התנאי האחד - הפרסום נעשה בתום לב.

התנאי השני - הפרסום נעשה בהתאם לאחת מהחלופות הקבועות בסעיף 15 לחוק.

65. רוצה לומר, אם עלה בידי הנתבע להוכיח, כי הפרסום נעשה באחת מהנסיבות הקבועות בסעיף 15 לחוק, שהפרסום לא חרג מתחום הסביר בנסיבות העניין, תחול החזקה לפיה, המפרסם היה תם לב (סעיף 16 (א) לחוק איסור לשון הרע). עם זאת, חזקה שלילית היא, כי נתבע לא היה תם לב אם נתקיימה אחת הנסיבות הבאות: אם הפרסום לא היה אמת והמפרסם לא האמין באמתותו, אם הפרסום לא היה אמת והמפרסם לא נקט אמצעים סבירים לברר את האמת עובר לפרסום, או אם הוכח שהמפרסם התכוון לפגוע במידה החורגת מהמידה הסבירה הנדרשת להגנת הערכים המוגנים על ידי הגנת תום הלב (סעיף 16 (ב) לחוק איסור לשון הרע, וכן ע"א 6903/13 Canwest Global Global Communication Corp נ' לייפסיק - סעיף 49 לפסק דינו של כב' הש' ע' פוגלמן (22.7.15); ראו גם: ע"א (ת"א) 36859-11-18 יעקב בוזגלו נ' מרדכי פשנצקי, סעיף 13 לפסה"ד) [פורסם בנבו].

הנה כי כן, סעיף 15 לחוק קובע, כי נתבע ייהנה מאחת ההגנות הקבועה בו, רק אם עשה את הפרסום "בתום לב", וסעיף 16 לחוק קובע את ההוראות הסטטוטוריות בדבר נטל ההוכחה - מתי מתקיימת דרישת תום הלב ומתי היא נשללת.

66. כאמור, ביחס להגנת תום הלב, חלה החזקה המנויה בסעיף 16(א) לחוק, לפיה אם פרסם הנתבע לשון הרע באחת מן הנסיבות הקבועות בסעיף 15 לחוק, והפרסום לא חרג מתחום הסביר, בנסיבות אלה – פעל הנתבע בתום לב. חזקה זו תחול, כל עוד לא הוכיח התובע היפוכו של דבר, המנוי בהוראות סעיף 16(ב) לחוק, הקובעות כי:

"חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים בפרסום אחת מאלה: (1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמתותו; (2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא או לא; (3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

67. כדי לבחון האם הנתבעים פעלו שלא בתום לב, נאמדים מעשיהם טרם הפרסום הפוגעני. האם נקטו באמצעים סבירים על מנת לבדוק את אמיתות הפרסום ובמידת זהירות בפרסומו. נבחנת אף הסבירות שבפרסום ומידת אמונת הנתבעים באמתותו, וכדברי מלומדים:

"תום הלב הנדרש בכל אחת מההגנות יתבטא, לפיכך, בדרישה לדרך התנהגות מסוימת ולמצב נפשי מסוים, אשר בהצטרפם לעשיית הפרסום בנסיבות הנדרשות בהגנה הספציפית, יצדיקו את הפגיעה בנפגע, לאור האינטרסים שלמענם נוצרה ההגנה" (ר' שנהר, עמ' 261).

68. **בענייננו**, הנתבעים טוענים, כי פעלו בתום לב, ושעומדת להם ההגנה הקבועה בסעיף 15 לחוק, עם זאת, לא מפנים לחלופה כלשהי, ועושה הרושם ששמים יהבם בעבודת העיתונות האחראית.

69. מכל מקום, סעיף 15 לחוק, קובע בזו הלשון –

"במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

- (1) הוא לא ידע ולא היה חייב לדעת על קיום הנפגע או על הנסיבות שמהן משתמעת לשון הרע או התייחסותה לנפגע כאמור בסעיף 3;
 - (2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;
 - (3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר;
 - (4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות;
 - (5) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע –
- (א) כבעל דין, כבא כוחו של בעל-דין או כעד בישיבה פומבית של דיון כאמור בסעיף 13(5), ובלבד שהפרסום לא נאסר לפי סעיף 21, או
 - (ב) כאדם שענינו משמש נושא לחקירה, כבא כוחו של אדם כזה או כעד בישיבה פומבית של ועדת חקירה כאמור בסעיף 13(6), או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות;
 - (6) הפרסום היה בקורת על יצירה ספרותית, מדעית, אמנותית או אחרת שהנפגע פרסם או הציג ברבים, או על פעולה שעשה בפומבי, ובמידה שהדבר כרוך בבקורת כזאת – הבעת דעה על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה יצירה או פעולה;
 - (7) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגותו או אפיו של הנפגע בענין שבו הנאשם או הנתבע ממונה על הנפגע, מכוח דין או חוזה, והפרסום היה מוצדק על ידי היותו ממונה כאמור;

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

(8) הפרסום היה בהגשת תלונה על הנפגע בענין שבו האדם שאליו הוגשה התלונה ממונה על הנפגע, מכוח דין או חוזה, או תלונה שהוגשה לרשות המוסמכת לקבל תלונות על הנפגע או לחקור בענין המשמש נושא התלונה ואולם אין בהוראה זו כדי להקנות הגנה על פרסום אחר של התלונה, של דבר הגשתה או של תכנה;

(9) הפרסום היה דין וחשבון נכון והוגן על אסיפה פומבית או על אסיפה או ישיבה של תאגיד שלציבור היתה גישה אליה, והיה בפרסומו ענין ציבורי;

(10) הפרסום לא נעשה אלא כדי לגנות או להכחיש לשון הרע שפורסמה קודם לכן;

(11) הפרסום לא היה אלא מסירת ידיעה לעורך אמצעי תקשורת או לנציגו כדי שיבחן שאלת פרסומה באמצעי התקשורת;

(12) הפרסום נעשה בשידור רדיו או טלוויזיה שלא הוקלט מראש והנאשם או הנתבע הוא מי שאחראי לפי סעיף 11 והוא לא ידע ולא יכול היה לדעת על הכוונה לפרסם לשון הרע.

70. בהתייחס להגנה לפי סעיף 15(2) נקבע בדנ"א 2121/12 פלוני נ' אילנה דיין אורבך [פורסם בנבו] (להלן: "דיון נוסף אילנה דיין"), הגנה זו שהוכרה בדיון נוסף אילנה דיין, מעניקה הגנה למפרסם לשון הרע, גם בגין פרסום שלא הוכח כי הוא נכון, ובלבד שהפרסום נעשה בתום לב, לאחר שלמפרסם הייתה חובה לפרסומו, והכל לפי התנאים שנקבעו בערעור אילנה דיין ובדיון נוסף אילנה דיין.

71. בדיון נוסף אילנה דיין נדונה השאלה האם יש להכיר בקיומה של "חובה עיתונאית" לעשיית פרסומים מסוימים, אשר עשויה להקים הגנה לפי סעיף 15(2) לחוק.

כב' הנשיא גרוניס כינה הגנה זו בשם "הגנת העיתונאות האחראית". הנשיא פסק, כי ראוי להכיר בקיומה של חובה לפרסם פרסומים בעלי אופי עיתונאי, שיש בהם עניין ציבורי משמעותי.

הגנה זו תחול רק על פרסומים שנעשו בתום לב. משמעות דרישה זו היא, כי הפרסום ייעשה בשל אותה חובה וללא כוונת זדון, וכי חובת הפרסום מולאה בהתאם לסטנדרט של עיתונאות אחראית, זהירה והוגנת.

תום ליבו של "נתבע"

72. השאלה המרכזית, האם הפרסומים נעשו בתום לב, תוך עמידה באמת המידה המחמירה של עיתונות אחראית. לעניין דרישת תום הלב - סעיף 15 לחוק, נקבע בדיון נוסף אילנה דיין, מפי כבוד הנשיא גרוניס, בין השאר, כי:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

"... נקודת המוצא היא כי חובת תום הלב הקבועה בסעיף 15 לחוק כוללת יסודות סובייקטיביים ואובייקטיביים. יש לבחון את טיבה של דרישת תום הלב בהקשר הספציפי של ההגנה הנדונה לפנינו, היא 'הגנת העיתונאות האחראית'... תנאי בסיסי לתחולת הגנת העיתונאות האחראית לפי סעיף 15(2) לחוק הוא, כאמור, קיומה של חובה לפרסם.

אמונה בדבר קיומה של חובה כאמור והיותה המניע לפרסום עשויה להיות בעלת משקל בעת בחינת התנאי של קיומו של תום לב במובן הסובייקטיבי... לדרישת תום הלב ישנם גם מאפיינים אובייקטיביים. בסוג העניינים שלפנינו בא לידי ביטוי המימד האובייקטיבי של תום הלב בעיקר בהצבת סטנדרט 'העיתונאות האחראית', הנוגע להתנהגות המפרסם ולפרסום עצמו. במסגרת סטנדרט זה נדרש מן המפרסם אופן התנהלות שניתן לתאר בהכללה כסביר והוגן...

חובותיו של המפרסם לאמת את העובדות טרם הפרסום ולהסתמך על מקורות מהימנים ורציניים, הן חלק מן האמצעים הסבירים שמצופה ממפרסם לנקוט טרם הפרסום כדי לוודא את אמיתותו. אם לא יעשה כן, עשויה לקום חזקה כי עשה את הפרסום שלא בתום לב... כך גם באשר לחובתו לקבל את התייחסותו של הנפגע הפוטנציאלי מן הפרסום, הדרושה לא רק משיקולי הגינות אלא גם לשם ביסוס המידע. לטעמי, אחת האינדיקציות החשובות למילוי אמת המידה של עיתונאות אחראית היא פנייה מוקדמת של המפרסם למושא הפרסום ומתן הזדמנות סבירה והוגנת להגיב לפרסום..."

(הדגשות לא במקור).

73. יש לבחון האם הנתבעים עומדים בתנאים הקבועים בחוק, בראי ההליך והפסיקה.

74. **במקרה דכאן**, כפי שהובא לעיל, נחה דעתי, שהפרסום לא היה אמת, אך נתתי אמון בעדות אלעזר, כי האמין באמיתות הפרסום. אלעזר העיד, שהוא חושב שהתובע שקרן, ושהוא נוכל (עמ' 65, שורות 15-18 ; 25-26). כמו כן, העיד, שהייתה הבנה מבחינתו שיש מעורבות עמוקה, נגועה ופסולה של התובע (עמ' 81, שורות 32-30). וזאת, לאור הקרבה בין התובע לאמוזה, כאמור. מכל מקום, נחה דעתי, שהאמינו הנתבעים, כי יש חשיבות בפרסום, ושיש לכך עניין ציבורי, שהרי נושא של חברות "פונזי", יש להן משמעות לכלל הציבור, והתובע גם הסכים בדבר חשיבות העניין, כפי שהדבר מצא ביטוי לעיל.

השתכנעתי, כי הנתבעים נקטו באמצעים סבירים, כדי לבחון את הדברים (ראו למשל עדות אלעזר עמ' 80).

אלעזר בירר בדבר פעילותה של "אמוזה", נתקל בעמוד ה"פייסבוק" של התובע, שהמליץ על "אמוזה", ועל כן ביקש לברר את פשר ההמלצה, ולטעמי, בצדק (ראו: סעיף 23 לסיכומי הנתבעים ואילך). אלעזר העיד, כי ערך בדיקות אודות התובע (עמ' 78, שורות 5-7), והוסיף:

"... בין המצב הכלכלי שהיית ועדיין אתה נתון בו, לבין בסופו של דבר מה שהוביל אותך, להכשיר את חברת אמוזה כחברה לגיטימית כפי שאתה הודית פה שהיא לא לגיטימית. אתה כרגע עמדת פה על הדוכן ולא רק פה על הדוכן ואמרת, חברת אמוזה היא הונאה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

זאת אומרת עם המסקנה הסופית של הכתבה, על אף שזה לא נאמר במישרין בכתבה, אבל עם המסקנה ככלל של הכתבה אתה כרגע מסכים."

(עמ' 78, שורות 23-28).

75. התובע מלין על כך, שלא כל התגובה שלו הובאה בכתבה בשידור, ובהקשר זה השיב אלעזר, כי העורך הוא זה שמחליט מה להכניס ומה לא (עמ' 67, 33-31 ; עמ' 68, שורות 4-1).

אלעזר תיאר בעדותו, כי פנה לתובע שבועיים לפני פרסום הכתבה, התובע היה בבית חולים, וסיכמו לדבר שוב. לשיטתו, ניתן פרק זמן ארוך מאוד לתגובה, והתגובה הובאה בתחקיר עצמו ששודר (עמ' 69, שורות 5-10).

בהקשר זה ציין התובע, שתגובתו לא הובאה בדיגיטל, ובעניין זה השיב אלעזר, שאם אכן התגובה לא הובאה שם, אז זה נעשה בתום לב, ואם התובע היה פונה, הדבר היה נעשה (עמ' 69, שורות 12-14).

76. לא נעלם מעיני, שהנתבעים פנו לתובע לקבלת תגובה, ברם התובע הוא זה שבחר לנתק את השיחה, והטעמים לכך, עמו.

לטענת התובע, השיחה שהייתה עם אלעזר "בושלה", ובעניין זה העיד אלעזר : **"אף אחד לא בישל שום שיחה"** (עמ' 73, שורה 1). אלעזר הסביר, שלא מביאים את כל חומרי הגלם במלואם, אלא התגובות מתומצתות (עמ' 73, שורות 28-33). אלעזר הוסיף, שהדברים העיקריים הובאו ושודרו בכתבה (עמ' 74, שורות 19-20).

הסברו של אלעזר מקובלת עלי, הגם שהפסיקה הכירה בזכותו של כלי תקשורת ל"מרחב תמרון", בנוגע לעריכת הפרסום, כאמור ברע"א 3614-97 **דן אבי יצחק עו"ד נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ** [פורסם בנבו]..

77. סכומו של דבר, נקבע, כי יסוד הסבירות בחזקת תום הלב מחייב בחינה של מידתה ואיכותה של הפגיעה על רקע נסיבות המקרה והערכה נורמטיבית האם הפגיעה ראויה להערכה; התנהגות המפרסם טרם הפרסום, בשעת הפרסום ולאחריו משמעות בעלת משקל בהקשר לסבירות הפרסום; טיב הפרסום ותוכנו משליכים על סבירות הפרסום.

בענייננו, השתכנעתי, כי הפרסום נועד להביא בפני הציבור נושא בעל חשיבות ציבורית, ומטרת הכתבה, לא הייתה דווקא לפגוע בתובע. לפיכך, הגעתי לכלל מסקנה, שבנסיבות העניין, בראי ההליך והפסיקה, הפרסום הינו סביר, והוא עומד בדרישות העיתונאות האחראית.

78. לאור האמור, נחה דעתי, כי הפרסום חוסה תחת הגנת "עיתונות אחראית".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

הפרסום השני

79. ביום 30.06.2021 בערב, היה פרסום נוסף בעמוד ה"פייסבוק" של התאגיד. לטענת התובע, הוא הוצג כ"חושף הנוכלים", באופן המקניט אותו.

בפרסום זה, נכתב בהקשרו של התובע: "חושף הנוכלים" שהפך ליועץ קרוב" (נספח 17 לכתב התביעה).

מנגד, טוענים הנתבעים, שפרסום זה הינו פרומו לכתבה, ואין מדובר בפרסום נוסף. בפרסום זה התובע מכונה תחת מירכאות כפולות כחושף נוכלים. לשיטתם, השימוש במירכאות כפולות הוא שימוש שגור כאשר מעניקים כינוי, ובשים לב לכך שעמוד ה"פייסבוק" נקרא "עוצרים את נוכלות הפירמידות";

הגם לדידם, שמדובר באמת שהוכחה, שהתובע אינו חושף נוכלים, אלא עובד איתם; מדובר בהבעת דעה לפי סעיף 15(4) לחוק; לא מדובר בפרסום נוסף.

80. ראשית, לטעמי, לא מדובר בפרסום "אחד", כטענת הנתבעים מדובר בפרסום שהתקיים בפלטפורמה אחרת ושונה (ראו: רע"א 2855/20 פלונית נ' פלוני [פורסם בנבו]).

81. בנוגע לטענת הנתבעים, שאין במירכאות הכפולות כדי ללעוג לתובע, סבורה אני, שהפרסום הציג את התובע באופן שלילי, כ"חושף נוכלים", העובד יחד עם נוכלים.

עם זאת, סבורה אני, שהפרסום "חושף נוכלים" הינו "הבעת דעה" על פעילות התובע, וזאת, לצד העובדה שהתובע אכן, במידת מה, ייעץ ל"אמוזה", במיוחד כפי שתיאר התובע בדבר הסכסוך בין "אמוזה" לבין "פאפא דיגיטל", והנתבעים ראו באמוזה כ"הונאה", שעמה התובע משתף פעולה.

82. לא זו אף זו, מתאר התובע בתצהירו, כי בחודש אוגוסט 2020 ביקשו עוקבי עמוד ה"פייסבוק" שלו, כי יבדוק חברה בשם "אמוזה", בשל פעילותה שהעלתה חשדות. החברה נבדקה על ידי התובע, בחודש ספטמבר, ונמצאה לדעת התובע תקינה. עוד מוסיף התובע, כי נקשרו קשרי ידידות בינו לבין בעלי החברה (סעיפים 9-10 לתצהיר התובע).

מעבר לאמור, מוסיף התובע, ומתאר בתצהירו (סעיף 12), כי בחודשים מרץ-אפריל 2021, הגיע מספר פעמים למשרדי "אמוזה", כדי לערוך בדיקה נרחבת, ולסייע לה בניהול משבר עסקי.

ללמדך – התובע, כמי שמציג עצמו כחושף נוכלים, אכן מגיע למשרדי "אמוזה" ומסייע לה, למשל בסיוע במשבר עסקי, כפי שתיאר התובע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

לפיכך, סבורה אני שהפרסום מביע את עמדת המפרסם בנוגע לתובע – "חושף נוכלים", שיש בכך עמדה סובייקטיבית.

83. לאור האמור ולנוכח הנסיבות, מדובר בפרסום שהינו הבעת דעה.

הפרסום השלישי

84. בפרסום זה פרסם אלעזר בעמוד ה"טוויטר" שלו, כי התובע "שקרן", בעל חובות וכאדם בעל מוסר תשלומים ירוד, שהלכה למעשה - אין לו מה להפסיד.

85. פרסום זה בא לעולם, בעקבות מכתב התראה (נספח 19 לתצהיר התובע) ששלח התובע אל הנתבעים, בנוגע לפרסומים. בתגובה למכתב ההתראה פרסם אלעזר:

"ועכשיו השקרן הזה (שגב) גם שלח לנו מכתב איום לפני תביעה. שאלה לי אליך שגב – מתי אתה רוצה שנעביר לך את הכסף? עכשיו או בשבוע הבא?"

הבנאדם מפיץ שקרים כי הוא יודע שגם אם יתבעו אותו לא יהיה לו מאיפה לשלם עם כל החובות שלו בהוצאה לפועל".

(נספח 20 לכתב התביעה).

86. בקשר זה טוענים הנתבעים, כי התובע הינו שקרן, מדובר באמת, ושמים יהבם בעדות התובע. למשל, התובע העיד, ששיקר לאלעזר ואמר: "כמו שהוא שיקר לי מיליון פעמים, אני שיקרתי לו מיליון פעמים..." (עמ' 29, שורה 21).

87. ביני לביני, גם אם התובע נוהג לשקר בעניינים מסוימים, אין בכך כדי ללמד, שהפרסום שבענייננו הינו אמת, וזאת בזיקה לפרסומים הקודמים, כאמור.

יתרה מכך, התייחסות אלעזר הובאה עקב מכתב התראה שנשלח מטעם התובע, ובתגובה לכך בחר אלעזר לפרסם פרסום זה, שיש בו כדי ללעוג לתובע ולהציגו בעיני הבריות כשקרן ובעל חובות. כזכור, מכתב ההתראה, בא בעקבות הפרסומים, כפי שתואר לעיל.

דומני, שמטרת הפרסום, הייתה לפגוע וללעוג לתובע, ולהציגו כאדם בעל תדמית שלילית: שקרן, הסבוך בחובות בהוצאה לפועל, שמאיים על אלעזר מפני תביעה. אין בלבי הספק, ששימוש במילה "שקרן" וכאדם בעל מוסר תשלומים ירוד שבפועל אין לו מה להפסיד, בהקשר לנסיבות שפורסמו, יוצרת אצל הקורא אסוציאציה שלילית כלפי התובע, ומדובר בפרסום שלילי.

אשר על כן, סבורה אני, שלא ראוי היה מצד אלעזר להשתלח ולהקניט את התובע בפרסום בו בחר לעשות, עת סבר התובע, שיש לפעול בדרך משפטית כנגד הפרסום הראשון.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 21-07-42864 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

88. לאור האמור, לא עומדת לאלעזר הגנה על פי החוק, בנוגע לפרסום זה, ולבטח לא ניתן לומר שהפרסום נעשה בתום לב. נחה דעתי, כי אלעזר התכוון לפגוע במידה גדולה יותר משהייתה סבירה.

הפיצוי הכספי בנוגע לפרסום השלישי

89. מהוראות החוק עולה, כי בעוולת לשון הרע אין חובה להוכיח תמיד את שיעור הנזק, וגם בלא הוכחת נזק אפשר לפסוק לניזוק פיצויים בשל העוולה שבוצעה כלפיו. רוצה לומר – **לפי סעיף 1 לחוק** די בכך שהפרסום עלול להביא לפגיעה באדם, ואין חובה להוכיח פגיעה בפועל, או נזק (ע"א 334/89 מיכאלי נ' אלמוג [פורסם בנבו]).

סעיף 7 לחוק קובע כי פרסום לשון הרע לאדם או יותר, זולת הנפגע הוא עוולה אזרחית ויחולו עליה הסעיפים של **פקודת הנזיקים האזרחיים, 1944**, המפורטים **בסעיף 7 לחוק**. סעיף 7 (א) לחוק קובע:

"(א) הורשע אדם בעבירה לפי חוק זה, רשאי בית המשפט לחייבו לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, ללא הוכחת נזק; חיוב בפיצוי לפי סעיף קטן זה, הוא כפסק דין של אותו בית משפט, שניתן בתובענה אזרחית של הזכאי נגד החייב בו.
(ב) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 שקלים חדשים, ללא הוכחת נזק.
(ג) במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, שבו הוכח כי לשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע, פיצוי שלא יעלה על כפל הסכום כאמור בסעיף קטן (ב), ללא הוכחת נזק.
(ד) לא יקבל אדם פיצוי ללא הוכחת נזק, לפי סעיף זה, בשל אותה לשון הרע, יותר מפעם אחת..."

90. מבחינת דרישת ההוכחה, ניתן להיעזר בחזקה עובדתית לפיה "פרסום לשון הרע", מעצם טיבו גורם נזק, אלא אם הוכח אחרת:

"קיימת חזקה כי נגרם נזק לשמו הטוב של הנפגע מעצם פרסום לשון הרע, המצדיק פסיקת פיצויים, אף ללא צורך שיוכיח נזק ממון מיוחד אשר נגרם הלכה למעשה" (ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי, פסקה 50 [פורסם בנבו]).

91. לעניין אופן קביעת סכום הפיצויים יפים לענייננו, קביעותיו של בית-המשפט המחוזי בירושלים בע"א 5452/04 עמירם מילר נ' שמואל כהן [פורסם בנבו]:

"הפיצוי התרופתי בגין לשון הרע נועד להשיג שלושה יעדים: לעודד את רוחו (consolation) של הניזוק שנפגעה בגין לשון הרע; לתקן (repair) את הנזק לשמו הטוב; למרק (to vindicate) את זכותו לשם הטוב שנפגעה בגין לשון הרע" (רע"א 4740/00 אמר הנ"ל, פ"ד נה(5) 524 מול ז'). בנסיבות אלו הפיצויים צריכים להיות ממשיים.
אין הם צריכים להעשיר את הניזוק, אולם עליהם לעמוד בשיעור הראוי כדי להיטיב באופן ההולם ביותר את מצבו של הניזוק, בעטיו של הנזק שנגרם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

בנוסף לאמור ציינה הפסיקה לא אחת, את הדואליות העומדת ביסוד שיעור הפיצויים אשר יש להעניק לניזוק בשל עוולת לשון הרע: (א) סיפוק הנפגע, במתן הכרה בכך ששמו הטוב נפגע ללא כל הצדקה, ותיקון העוולה במגמה להשיב ככל הניתן את המצב לקדמותו באמצעים הוגנים וראויים; (ב) לחנך את הציבור ולהחדיר לתודעתו, כי שמו הטוב של אדם אינו הפקר. כמות שנאמר: "טוב שם משמן טוב" (קוהלת, ז/א). מכאן, שהפיצויים מיועדים לשמש גם תרופה המבטאת את היחס הכללי של החברה לפגיעה בשמו הטוב של אדם (ע"א 802/87 נוף נ' אבנרי, פ"ד מה(2) 489, 493 מול ז' - 494 מול א'; ע"א 1370/91 משעור נ' חביבי, פ"ד מז(1) 535, 538 מול ג').

[...]

"להבדיל מנזקי ממון, הניתנים ברגיל לשומה ולתחשיב ברמת דיוק זו או אחרת, הפיצויים עבור נזק שאינו של ממון מבוססים על הערכה כללית ביותר, המבטאת את הגישה המשפטית הראויה להטבת נזקים מסוג זה ... בנוסף לכך, יש ליתן את הדעת כמובן גם לנזקים הקונקרטיים-האישיים, לשיעור הפגיעה הישיר והעקיף בעטיו של הפרסום ולטיבו הפוגעני. כך, למשל, יש להביא בחשבון - מבלי להתיימר למצות את הדברים - גם את הגורמים הבאים: היקף הפרסום, טיבו, חומרתו, הבלטתו, נפיצותו, מטרותו (לרבות בחינת השאלה האם נעשה מתוך זדון או מחמת רשלנות ואולי אף משגגה), סגנונו, צורתו ועוד." (ראה: רע"א 4740/00 אמר נ' יוסף (פורסם בבנו)).

92. בבוא בית המשפט לבחון את סוגיית הפיצויים, ואת שיעורם, על בית המשפט להביא אל הכף מחד - שיקולים עקרוניים ציבוריים, שמטרתם מיגור התופעה של פרסום לשון הרע. ומאידך, שיקולים של המקרה הספציפי שבפניו, למשל - היקף הפרסום, סגנון הפרסום, מטרת הפרסום, התנהגות הצדדים וכיו"ב. בקביעת הפיצוי הראוי, באה לידי ביטוי אופי הפגיעה, ונסיבותיה, ומעמדם של הפוגע והנפגע (ראו גם: הדברים שנאמרו **בעניין בן גביר**, בעמ' 87 שם). כאשר בית-משפט שוקל את שיעור הפיצוי, הוא בוחן בין היתר את חומרת הפגיעה שארעה, ואת תפוצת הפרסום. כמו כן, בית-המשפט מייחס חשיבות להתנהגות הניזוק ולמעמדו קודם לאירוע הפגיעה, ונותן גם משקל להתנהגות הפוגע בעת הפרסום.

93. **בעניינו**, לטענת הנתבעים, הנתבע אינו מחזיק בשם טוב, מדובר במי שהורשע בעבר בפלילים, נוהג בזלזול ובביריונות כלפי רשויות המדינה, מסתכסך עם עשרות אנשים וכו'.

לטעמי אין די בטענת הגנה זו, כדי לפטור את הנתבע. כל מקרה יבחן לפי הקשרו ונסיבותיו. גם אם עסקינן באדם ש"נוהג להסתכסך עם אנשים" וכו' כפי שטוענים הנתבעים, אין הדבר מצדיק פגיעה בשמו של אדם ולהטיל דברי לשון הרע נוספים, מהטעם, שבכל מקרה, יאמר, שאינו מחזיק בשם טוב ממילא.

בנסיבות העניין, יש להידרש גם לכך, שעל אף טענות הנתבעים, עולה, כי התובע מוכר בקרב קהילתו, התובע מחזיק בעמוד ה"פייסבוק", במסגרתו, היה מוערך וידוע בקרב עוקביו (ראו לתמיכה, בין היתר, נספח 22 לתצהיר התובע). כלומר, לתובע שם טוב, בקרב קהל עוקביו, למצער.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

94. כאמור, אין בלבי הספק כי האמירות שנאמרו על-ידי אלעזר כלפי התובע, בהקשרם, נאמרו על-מנת להשפילו ולבזותו בעיני הבריות.

בנסיבות העניין, לאור מהות הפגיעה בתובע, הצגתו כאדם שקרן, בעל מוסר תשלומים ירוד, אשר ממילא לא ישלם אם יידרש – כאמור בפוסט, תגובת הקהל שנחשף לפרסום והיקפו, ובהתחשב בנסיבות הפרסום, נחה דעתי לפסוק לטובת התובע פיצוי כספי בסך של 15,000 ₪.

95. בנוסף התובע עתר לתיקון והכחשה של הפרסומים. כבר נקבע בעניין אילנה דיין בפרשנות ההוראה לפי סעיף 9 לחוק, שעל בית המשפט לאזן בין שמו הטוב של הנפגע לבין חופש המצפון של המפרסם, ונאמר: "... על כן, אף כי קיים בידי בית המשפט הכוח לחייב את הנתבע לפרסם תיקון או הכחשה של הפרסום – עליו להיות זהיר ולהשתמש בו במשורה ובגבולות הראוי".

96. לאור האמור, משאלעזר מאמין בדבריו, לא ראיתי לנכון להורות על תיקון הכחשה, וניתן להסתפק בפיצוי הכספי.

סוף דבר

97. לאור המקובץ לעיל, התביעה כנגד נתבעים 1-2 נדחית.

התביעה כנגד נתבע 3 מתקבלת בחלקה, באופן בו יישא אלעזר בפיצוי כספי בסך של 15,000 ₪.

בהתחשב בתוצאה אליה הגעתי, שמחד, התביעה כנגד נתבעים 1-2 נדחית, והתביעה כנגד נתבע 3 מתקבלת בחלקה, אינני עושה צו להוצאות למי מהצדדים.

הסכום ישולם תוך 30 יום.

המזכירות תמציא את פסק-הדין לצדדים.

ניתן היום, י"ד שבט תשפ"ה, 12 פברואר 2025, בהעדר הצדדים.

נאוה ברורמן, שופטת בכירה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 42864-07-21 אפריאט נ' תאגיד השידור הישראלי ואח'

